

IZSELIENSKI VESTNIK RAFAEL

GLASILO RAFAELOVE DRUŽBE V LJUBLJANI

IZHAJA
1x VSAKEGA MESECA
UREDNIŠTVO: LEONISČE
UPRAVA: TYRSEVA C. 52
V LJUBLJANI

NAROČNINA:
ZA JUGOSLAVIJO
LETNO DIN 12—
ZA INOZEMSTVO
LETNO DIN 24—

OGLASI PO DOGOVORU

LETO VII.

LJUBLJANA, JANUAR 1937.

ŠTEV. 1

Državljanstvo naših izseljencev v Ameriki

(Okrožnica notranjega ministra g. dr. Antona Korošca)

Vprašanje državljanstva naših ljudi, ki so se izselili v Ameriko, nam zadaja skrb in ustvarja nezaželjene spore z ameriškimi oblastmi. Ameriške izseljenske oblasti se trudijo, da pošljejo domov vse nezaželene osebe, zlasti tiste, ki so jih ameriška sodišča obsodila na ječo zaradi kakšnih zločinov, ter se obračajo do naših diplomatskih in konzularnih zastopnikov, da takšnim osebam izdajo potne dokumente za vrnitev v domovino. Po drugi strani pa delajo naše oblasti prave zapreke tistim našim rojakom, ki so se bili izselili v Ameriko in si tam pridobili z naturalizacijo ameriško državljanstvo in so prišli k nam z ameriškimi potnimi listinami na obisk k svojim družinam.

Takšne naše rojake jemljemo ali v našo vojsko; če so pa vojaški rok že prestali, ne vidiramo njihovih potnih dokumentov, ker jih imamo za naše državljane, saj niso prošli za črtanje iz državljanstva po določbah zakona o državljanstvu.

Toda o državljanstem statusu teh naših rojakov je treba presojati ne samo po določbah našega zakona o državljanstvu, temveč je treba upoštevati tudi prejšnje zakonske določbe, mednarodne mirovne pogodbe. Zato je treba vprašanje državljanstva teh naših rojakov deliti v dve kategoriji, in sicer: 1. v osebe, ki so se izselile pred 1. decembrom 1918, 2. osebe, ki so se izselile po tem roku.

Osebe, ki so se izselile pred 1. decembrom l. 1918 s področja, kjer so veljale določbe o državljanstvu avstrijskega državljankega zakonika in določbe o državljanstvu iz leta 1879, so izgubile državljanstvo bivše avstro-ogrške monarhije z izselitvijo in nedovoljeno odsotnostjo iz države na osnovi izseljenskega patenta od 24. marca 1852, ki se je raztegnil tudi na bivšo Hrvatsko in Slavonijo s patentom z dne 29. nov. 1852.

Pozneje, ko je bivša avstro-ogrška monarhija sklenila konvencijo z USA, so 20. septembra 1870 državljani avstro-ogrške monarhije izgubili svoje državljanstvo, če so živeli 5 let na področju USA in si tam pridobili ameriško državljanstvo. Zato vse osebe, ki so se izselile s področja bivše avstro-ogrške monarhije in si pridobile ameriško državljanstvo, bodisi z izselitvijo in nedovoljeno odsotnostjo, bodisi na podlagi

konvencije dne 1. decembra 1918 niso bili avstro-ogrski državljani in se nanje sploh niso mogle izvajati določbe mirovnih pogodb in jih ne moremo imeti za svoje državljane ter nasproti njim izvajati naš zakon o državljanstvu ne glede na to, da so se rodili na področjih, ki so prišla v našo kraljevino. To se nanaša tudi na vse tiste osebe, katerih državljanstvo je derivatnega značaja, to je na njihove žene in mladoletne otroke za dobo njihove naturalizacije.

Vse tiste osebe, ki so se izselile po 1. decembru 1918 s področja, kjer so bili v veljavi vsi prej omenjeni zakoni, v kolikor si niso pridobile z opcijo našega državljanstva in so se naturalizirale v Ameriki, preden je stopil v veljavo naš zakon o državljanstvu, se prav tako ne morejo smatrati za naše državljane in nasproti njim ni moči izvajati današnjega zakona o državljanstvu. Osebe, ki so se izselile po navedenem roku kot naši državljani, čeprav so si pridobile tuje državljanstvo, se imajo po našem zakonu o državljanstvu tudi nadalje

smatrati za naše državljane, razen če niso po redni poti izstopili iz našega državljanstva, ali pa ga izgubili po načinu, ki ga navaja zakon.

Glede izseljencev v drugih državah je notranji minister izdal nalog podrejenim organom, da se imajo ravnati po določbah o izgubi državljanstva naše kraljevine, navedenih v čl. 28 in 31 zakona o državljanstvu. Naši diplomatski in konzularni zastopniki v Združenih državah se imajo, če zahtevajo ameriške oblasti potne izkaznice o emigrantih, za katere gre, ravnati po navodilih pod 1. in 2.

Banovinske uprave bodo odredile podrejenim občinskim uprava, da ne smejo izdajati domovnice izseljencem, za katere gre, dokler ne vprašajo banovinske uprave, ali se domovnica sme izdati ali ne; banovinske uprave imajo pa presoditi zadevo po navodilih pod 1. in 2. in izdati potrebne in smotrne naredbe.

Naročnikom Rafaela v domovini!

Tej številki Rafaela smo vsem cenjenim naročnikom priložili pošne položnice za poravnavo naročnine za l. 1937.

Občni zbor Rafaelove družbe v Mariboru

V ponedeljek 14. decembra se je vršil ob pol 4 popoldne v Mariboru občni zbor mariborske podružnice sv. Rafaela. Vršil se je v pevski sobi frančiškanskega samostana. Navzočih je bilo enajst oseb: štirje gospodje frančiškani, dr. Tominšek, duh. svetnik Drago Oberžan, ki je zastopal zastopnika škofijskega ordinarijata dr. Cukalo, ker je bil ta nujno zadržan, tajnik Prosvetne zveze kaplan Ivan Camplin, prevaljski kaplan Ivan Škafar in tri ženske.

Zborovanje je otvoril p. Konstantin Urankar, ki je podal kratek pregled dosedanjega dela mariborskega Rafaela.

Dosedanje delo.

Iz Urankarjevega poročila, ki je bilo zelo jedrnatost sestavljeno, je razvidno, da je mariborska podružnica Rafaelove družbe pomagala Ljubljani pri njenem delu za slovenske izseljence. Nastala je mariborska podružnica 1932. leta. Njen delokrog je obsegal ozemlje lavantinske škofije. Zadnje

čase se je pokazala potreba po intenzivnejšem delu. Saj je to v duhu katoliške akcije, da se za izseljence škofije bolj briga, kajti ravno dušnopastirsko vprašanje slovenskih izseljencev je zelo važno škofijsko versko vprašanje in kot tako zelo močno spada v delokrog škofijske katoliške akcije. Pod modrim vodstvom prevzv. nadpastirja dr. Ivana Tomažiča in škofijskega izseljenskega referenta dr. Franca Cukalo, stolnim dekanom, smemo upati, da se bo izseljensko vprašanje lavantinske škofije čim bolje rešilo, ker sta oba velika prijatelja slovenskih izseljencev.

Tajniško poročilo.

Nato je p. Urankar poročal o sklepih in delu ter načrtih odbora na zadnjih odborovih sejah, ki so se vršile v preteklih mesecih; tako glede dela za škofijske izseljence, ki da naj bo bolj škofijsko in župnijsko usmerjeno, dalje glede škofijske in župnijske izseljenske kartoteke in glede

vzgoje izseljenskih duhovnikov. Če se hoče uspešno delati za izseljence, je treba najprej točne statistike izseljencev lavantinske škofije: iz katerih župnij so, kje so, koliko jih je raztresenih po naši državi, koliko v Nemčiji, Franciji in drugih zapadno evropskih državah, koliko v Severni in Južni Ameriki itd. Nato je treba poznati stanje in razmere, v katerih izseljenci živijo. Zato je potrebno zasledovati po izseljenskih listih njihovo življenje. Vse to pa zahteva, da se nekdo nujno specialno posveti temu izseljenskem vprašanju lavantinske škofije, dobi svoj lokal za škofijsko izseljensko kartoteko, za pisarno in za zbiranje raznega gradiva, ki se tiče življenja izseljencev. Dalje spada v delokrog lavantinske škofije dušna oskrba izseljencev v Avstriji; v Gradcu in na Dunaju. Tudi za izseljenske povratnike, ki prihajajo čez Gradec, in za druge bo treba oskrbeti podporni fond. Najbolj pereče izselj. vprašanje v lavantinski škofiji pa je v Slovenski krajini, ki nujno kliče po posebni ustanovi v Slovenski krajini, da se bo moglo to prekmursko izseljensko vprašanje zadovoljivo reševati.

Iz tega poročila je razvidno, da se je odbor zadnje čase zelo resno lotil tega važnega vprašanja lavantinske škofije.

Blagajniško poročilo.

Podal ga je tudi g. Urankar. Pred kratkim je bilo v blagajni 12 Din. Sedaj je v blagajni nad 500 Din; največ je prinesla zadnja prireditev na izseljensko nedeljo v Mariboru. Nekaj pa je prišlo iz naročnine, ko je pristopilo 20 novih članov. Članov Rafaelove družbe na ozemlju lavantinske škofije je po podatkih iz Ljubljane 105.

Volitve.

Sledile so volitve, pri katerih je bil izvoljen sledeči odbor: predsednik duhovni svetnik Drago Oberžan, podpredsednik kaplan Ivan Škafar, tajnik duhovnik Ivan Camplin, blagajnik p. Konstantin Urankar, revizorja pa dr. Tominšek in prof. Prijatelj; odprta so ostala mesta: škofijskega zastopnika, poverjenika za izseljenski sklad in zastopnice društva za varstvo deklet.

Novo izvoljeni predsednik se je zahvalil za izkazano zaupanje in med drugim dejal: Zadnje čase se zelo brigamo za naše izseljence, vendar pa jih je že veliko šlo v izgubo, tako da tega niti popraviti več ne moremo. Zlasti v Ameriki je nad 90 odstotkov izgubljenega. Lavantinska škofija ima več izseljencev kot ljubljanska. Zato je delo in potreba tu večja. Poznam razmere v Prekmurju, kjer sem bil pet let kaplan. Dekleta, sploh mladina, kako se izgublja, posebno v Franciji. Mi smo pošiljali naše ljudi v Francijo, toda brez načrta. Tu nam morajo biti Poljaki za zgled. Ti svojim ljudem zasigurajo teritorije in obenem z njimi pošljejo duhovnike in učitelje. Kar se tiče Prekmurcev, se mora v Soboti ustanoviti zanje posebna ustanova, ki bo reševala to, kar se še rešiti da.

Dr. Tominšek je dejal nato, da je po neki notranji težnji prišel na ta občni zbor v prepričanju, da bo tu našel polno dvorano ljudi. Našel pa je tu le malo ljudi, a ti so res kakor kaka družina. Vesel je bil posebno blagajniškega poročila. Pomembno je

dejal, da bi se slovenski izseljenci po svetu po tem morali spoznati, da imajo in gradijo cerkvice na vidnih točkah svojega kraja. Gospod podpredsednik se je g. Tominšku zahvalil za njegove lepe misli in obenem povedal svoja osebna doživlja: kako izseljence ljubi svojo lepo slovensko domovino in kako težko jo zapušča.

Pri slučajnostih je g. Škafar govoril o izseljenskem vprašanju Slovenske krajine: o duhovniški oskrbi in o socialnih krivicah, ki se gode izseljencem. Če bi hoteli zadostno zadovoljiti prekmurske izseljence v dušnopastirskem oziru, bi jim morali poslati kar pet duhovnikov. V Franciji je nad 6000 prekmurskih izseljencev. Lanski izseljenski kongres v Ljubljani pravi, da bi morali poslati na 2000 izseljencev enega duhovnika. V Francijo bi morali iti med prekmurske izseljence torej kar — trije. Kljub

temu prosimo zaenkrat le enega, ki naj bi vsaj v glavnem vse obiskal in potem povedal svoje vtise. V Slavonijo bi tudi moral vsako leto iti k prekmurskim sezoncev en duhovnik. V Južno Ameriko še posebno vabi g. Hladnik k prekmurskim izseljencem kakega duhovnika, ker sam ne zmore vsega. Tudi za socialno zaščito prekmurskih izseljencev je treba nujno poskrbeti. To hoče biti ravno podružnica sv. Rafaela za Slovensko krajino, ki se pravkar ustanavlja. Treba je določiti le še njeno razmerje do mariborskega in ljubljanskega Rafaela, kar naj bi se v kratkem uravnalo, da bo mogla podružnica čim prej poslovati.

Nekaj pred 5. uro je predsednik Drago Oberžan zaključil občni zbor. Res je bil podoben majhnemu gorčičnemu zrnu in upamo, da bo iz njega zrastle z božjo pomočjo mogočno drevo.

Nekaj misli o slovenski besedi

V domovini si je pač težko predstavljati slovenski živelj v Argentinini v taki sliki, kot je v resnici.

Znano je, da je Argentina desetkrat večja kakor vsa Jugoslavija, in če smo Slovenci raztreseni po štirih petinah te zemlje, kdo nas bo našel, kdo združil in kdo nam govoril v našem milem slovenskem jeziku. Argentinci, vsaj nižji sloji, sploh ne vedo, da obstoja slovenski narod, ker jim še Jugoslavija ni dosti znana. Gotovo pa je tudi velik del izobraženih ljudi, ki svoj živ dan niso slišali o Slovencih ali pa vsaj zapomnili si niso. Pravijo, da nas je v Argentinini dvajset tisoč, vendar smo med tukajšnjimi prebivalci ter ostalimi tujci vred kot kaplja v morju. Dasi smo s kulturne strani na precej visoki stopnji ter vzdržujemo tri tedensko izhajajoče liste, vendar je vse to le kakor žarek v daljavi.

Človek, ki pozna razmere naših kolonij po drugih mestih Argentine, ali posameznike, ki so razkropljeni po vseh kotih te dežele, bo sprevidel, da komaj polovica naših ljudi sploh kdaj čita slovensko besedo. Ostali pa iz tega ali onega vzroka po prihodu v Argentino niso več videli naše tiskane besede — mnogi tudi ne slišali izgovorjene.

Človeku v tujini se zdi, da je naša tiskana beseda kakor odmev, ki udarja z gore v goro. V domovini ali kjerkoli se poraja udarja do nas v Argentino, Uruguay ter v druge države Južne in Severne Amerike in spet v druge evropske države, kjer prebivajo naši ljudje.

Na vprašanje, kje najti zdravila za to slovensko bolezen, bi bilo zelo težko odgovoriti ter bi s svojim mišljenjem človek mogel pretiravati ali celo delati komu krivico, kajti vzrokov je več. Za bodoče pa naj bi veljale besede:

Če je slovenska mati rodila take može, ki so nas iz nič tako visoko dvignili, da se lahko merimo z vsakim velikim in kulturnim narodom, naj tudi mi gojimo zavest in dolžnost, da slovenski jezik vsaj branimo in ohranimo, če ga že širiti ne moremo. Tudi domovina je dolžna, da podpira akcijo za ohranitev našega materinega jezika v tujini — vsaj toliko, kolikor je v njeni moči. Seveda ona sama ne more nič napraviti. Le mi, ki živimo na tujih tleh in ki smo glavni

činitelji, se moramo boriti, da ne bo preveč trpel naš ponos, ponos našega jezika. Pravijo, da se staro drevo ne skrivi, a nagne se pa vendarle. Ni pa tako z našo mladino, ki se izgubila tako hitro, da se tega niti ne zavedamo. To seme slovenstva raste na tuji rodovitni zemlji in se napaja s tujo roso.

Samo za nas in med nas bi bilo treba enega Stritarja, da bi kratkočasil našo mladino z »Zimskimi večeri«, nam dajal »Drobničice« ter posipal »Lešnikov«.

O, ko bi slovenska mati še za nas rodila takega sina! Edino slovenska knjiga, ki bi morala biti zanimiva in privlačna za mladino, bi bila najuspešnejše sredstvo proti potujčevanju, ki danes vidno napreduje.

Naše časopisje, ki se samo bori za življenje v današnjih razmerah, nikdar ne bo moglo in ne more tega nuditi.

Zato ni čudno, če beračimo in prosimo domovino za knjige in še enkrat za knjige. Kako pa tudi ne, saj je to najučinkovitejše zdravilo.

Anton Podlogar, Buenos Aires.

Izseljenske novice

Osebna vest. — Postavljen je Miloš Mihajlovič, svetnik 3. skupine II. stopnje v zunanem ministrstvu, za izrednega poslanika in opolnomočenega ministra 2. skupine II. stopnje na kr. poslaništvu v Moskvi. Ker Jugoslavija z Rusijo nima upostavljenih diplomatskih odnosov, bo upravljal Mihajlovič svoje posle v zunanem ministrstvu v Belgradu.

Holandci, ki se posebno zanimajo za naše kraje, so povabili g. Golobiča Petra, učitelja na Jesenicah, naj pride k njim predavati o Jugoslaviji. G. Golobič se je vabilu odzval in pojde v Holandijo meseca aprila 1937. Tam bo v esperantskem jeziku predaval o svoji slovenski domovini.

Slike v Rafaelu. Za januarsko številko Rafaela je prišlo v uredništvo nad deset slik s prošnjo, da bi jih priobčili. Tej prošnji nismo mogli ugoditi, kar naj nam naši dragi izseljenci ne zamerijo, ker bi nas priobčitev slik precej stala. Od zdaj naprej bomo priobčevali v Rafaelu le one slike, za katere nam bodo poslali izseljenci potrebni denar. Priobčitev vsake slike stane 100.— Din.

Družba sv. Rafaela bo izdala za l. 1937 prvi izseljenski koledar, ki je obenem letopis vsega slovenskega izseljenstva po vseh delih sveta in bo obsegal do 150 strani. Delo je v tisku in izide okoli 20. januarja. — Dragi izseljenci, naročite si ga pri Rafaelovi družbi v Ljubljani! Izvod stane 20.— Din.

Gospodarska slika Slovenske krajine

Najsevernejši del Slovenije, ki se razprostira na levi strani Mure in je znan pod imenom Slovenska krajina, meri 1000 km² in šteje 100.000 prebivalcev. Dve tretjini gričevnatega in ena ravninskega sveta, na katerem prebiva teh 100 tisoč ljudi, ima v marsičem posebno obelježje in svojevrstne prilike, ki so različne od prilik v ostali Sloveniji.

Gradovi, po katerih še danes bivajo potomci mogočnih grofovskih rodov, pričajo, da se je tu fevdalni sistem ohranil najdalje časa. Prav do prevrata so imeli grofje 70% vsega ozemlja v svojih rokah. Razlastitev njihovih posestev v smislu agrarne reforme ni prinesla kmetu mnogo izboljšanja. Pomnožilo se je le število malih posestnikov s 4 do 5 orali zemlje, velike komplekse zemlje pa so dobili primorski emigranti, solunski dobroljci, banovinska šola, semenogojška postaja, križevniška imovna občina in nekateri privatniki.

Prebivalstvo se deli na kmete, trgovce in uradnike. Kmetje se bavijo predvsem s poljedelstvom, živinorejo in svinjerejo. Manj je razvito perutninarstvo, čebelarstvo, vinarstvo in sadjarstvo. Obrtniki so po večini tudi posestniki, ker od same obrti ne morejo živeti. Trgovski stan je stan »boljših slojev« in je lastnik kapitala. Uradništvo na splošno nima stika s kmeti in vrši le eksekutivne dolžnosti svojega poklica.

Po veri je okrog 70.000 katoličanov, 25.000 luteranov, nekaj kalvincev in židov. Katoličani imajo družine s 5 do 10 otroci, dočim je pri luteranih razvit sistem 1 do dveh otrok. Iz tega razloga so katoličani gospodarsko šibkejši in vlada pri njih sistem malih posestnikov od 5 do 10 oralov. Najboljši trgovci so židje in luterani. Katoličani so manj podjetni. Židje imajo skoraj vso trgovino v svojih rokah. (Žid Berger ima edini kontingent za izvoz žita, dočim je luteran Benko, lastnik tovarne mesnih izdelkov, neomejeni gospod nad prodajo živine.)

Preobljudenost, parcelacija posestev, previsok davčni količnik, samovlada denarnih mogotcev, ki neorganiziranemu kmetu samovoljno diktirajo cene njegovih pridelkov, to so vzroki, ki so uničili gospodarsko blagostanje prekmurskega kmeta. Tu tiči vzrok, da leto za letom bežijo tisoči naših delavcev v Francijo, v Slavonijo in drugam po svetu reševati domove, ki jim grozi propad. Tu je vzrok, da so naši delavci — po kvaliteti najboljši — največkrat sužnji izkoriščevalcev, ki jim izsesajo zadnjo kapljico krvi za smešno nizko mezdno. Ljudje, ki nimajo najpotrebnejših sredstev za življenje, ne morejo biti drugo kot sužnji. Na čem naj temelji njihova stanovska samozavest, če ob največji marljivosti njihovi otroci stradajo in živijo v bednih razmerah? Zato se dogaja, da hodijo poljski delavci po dve uri daleč v Soboto na delo, kjer ob svoji hrani za 12-urno delo prejmejo 8 Din plače. Kljub zavesti, da je to sramotna plača za njihovo pošteno opravljeno delo, so prisi-

ljeni k temu. Živeti morajo! Brez obleke, brez soli, vžgalic in tisoč drugih stvari ne morejo živeti. Davke je treba plačati, saj ima država tudi pravico zahtevati svoje. In tega se naši kmetje predobro zavedajo. Vidite jih, kako ob koncu mlatitve vaškega trgovca naravnost obsipljejo z žitom, ker jih k temu silijo neplačane položnice. Nisem videl vernejšega davkoplačevalca kakor je prekmurski kmet! Brez pomisleka plača vse, kar ga terjajo in se čuti srečnega, če le more poravnati, kar je dolžan državi. Zgodi se pa, premnogokrat, da mora na primer od koščka zemlje, na katerega je navržen 1 Din davka, plačati prihodnje leto 10.50 eksekucijskih stroškov samo zato, ker je prejšnje leto plačal 18. avgusta mesto kakor to zahteva zakon. Uspeh tako natančnega pobiranja davkov je na eni strani ta, da se samo v ladvanskem srezu pobere letno 120.000 Din

Posledice neurejenih gospodarskih razmer so neizogibne in se opažajo na vseh področjih kmetijskega življenja. Delavci v Franciji, ki so sorazmerno najboljše plačani, plačujejo s svojim zaslužkom davke in rešujejo dolgove, v katere so vsled nerentabilnosti posestva zabredli domači. Tako se mnogi delavci po

par letih brez denarja vračajo na svoje domove, ki so jih s svojimi žulji v tujini rešili le nujne propasti. O trajnem gospodarskem izboljšanju pa ni sledu. Vse se obrne na stari položaj: pomanjkanje in preteči dolgovi zopet trkajo na vrata.

Ljudje pri nas pričakujejo in si želijo samo to, naj se cene njihovim pridelkom in živini dvignejo, da bodo svoje žulje spravili v denar. Veliko vprašanje pa je, če bo kdo željam naših kmetov ugodil. Zdi se, da bo treba preiti od prošnje in želja na zahteve in k borbi za osnovne pravice človeka, ki jih je po božji in človeški postavi vreden tudi kmet.

Mladi ljudje ne bodo smeli iti mimo vprašanja: Na kakšen način bomo izboljšali gospodarsko stanje prekmurskega kmeta in s tem skušali reševati izseljensko vprašanje. Življenjska dolžnost inteligence je, da svojemu narodu pribori osnovne pravice, če so mu odvzete, potem mu pa nudi vsestranski duhovni in kulturni podvig.

Veliko premalo storimo za naše ljudi, ki se ubijajo po svetu, če se od časa do časa v besedi ali v mislih spomnimo njihove težke borbe. Smotno, po svojih najboljših močeh moramo delati za to, da dvignemo nivo narodovega blagostanja in priborimo mlajšim rodovom kruha ne na tuji, temveč na rodni grudi.

Domačin iz Slovenske krajine.

Desetletnica „Pevskega zbora“ društva sv. Barbare v Bruayu

Zbrali smo se 27. decembra 1936 iz vse okolice in tudi nekaj častnih gostov smo privabili, da čim lepše proslavimo jubilej našega petja.

Med sv. mašo, h kateri so prispeli naši rojaki z vsemi zastavami, isto Bratovščine živ. rožnega venca, je lepe božične pesmi spremljal naš orkester. V pridigi nam je č. g. Kolednik, ki je za ta dan prispel iz Pariza, pojasnjeval važnost cerkvenega petja ter vzpodbujal pevce k nadaljnjemu delu.

Po tretji uri se je nadaljevala proslava v dvorani Dibione.

Pri otvoritvenem nagovoru je predsednik društva Fran Simonič pozdravil vse navzoče ter nekoliko orisal težave, katere je prebil zbor tekom desetih let, in tudi uspehe, katere je že dosegel. K daljšemu govoru sta se nato oglašila izseljenski komisar iz Pariza g. D. Bukovac in zvezni predsednik Blaž Zupančič.

Povabili smo k proslavi tudi poslanika iz Pariza ministra dr. Božidara Puriča, ki osebno ni prispel, pač pa je takoj po prejemu vabila poslal 200 frankov na ime pomoči pri proslavi. Vabljen je bil nadalje tudi naš najbližji generalni konzul g. Ilic iz Lille, ki pa je svojo odsotnost zaradi resnega zadržka v daljšem pismu opravičil in ga je pri proslavi zastopal njegov tajnik. Izražena je bila ob tej priliki zahvala banki Baruch za prispevek 100 frankov za nov harmonij. Nato je sledilo poročilo o desetletnem delovanju, ki ga je iz tajniških in blagajniških zapiskov podal tajnik Alojzij Ocep in ga podajamo v celoti.

Omenjeni pevski zbor je ustanovil v l. 1926. č. g. Franc Gornik, prvi slovenski duhovnik v Severni Franciji. Sestanek zaradi petja se je vršil meseca oktobra na stanovanju tov. Ivana Divjaka, prvega predsednika pred dvema letoma ustanovljenega društva sv. Barbare v Bruayu. Določilo se je, da se prične najprej s cerkvenim in nato z narodnim petjem. Prvi prostor za poučevanje petja je bil določen pri Potiskovi družini. Tako je bil prvi nastop že

v istem letu, na božični dan leta 1926. z zborom dvajsetih pevcev.

Kot prvo pomoč pri petju si je želel č. g. Gornik postaviti za pevodvodjo zbornega tenorista Krista Bigleza in ga tako pričel poučevati na harmoniju. Iz neznanega vzroka je pa kmalu nato g. Biglez prepustil vodstvo petja tov. Jerneju Hacinu. Ko pa je bilo šele zasilon urejeno petje, se je vrnil č. g. Gornik nazaj v domovino in tako je že februarja naslednjega leta prispel na njegovo mesto naš sedanji msgr. Valentin Zupančič.

Imenovani se je takoj z vso vno lotil začetga dela. Le nekaj ur mu je v vsakem tednu dopuščal čas za poučevanje petja v Bruayu. Vendar je kljub temu zraven cerkvenega petja poučeval narodne pesmi, katere so običajno zapeli pevci po dramatičnih predstavah. Precejšnje izdatke za pevske potrebeščine je prvotno trpel voditelj skoraj sam. Njegovega dela se spomni zbor ob 10 letnici s pesmima »Tam na vrtni gredi« in »Gor čez izaroc«.

Koncem leta 1930. se je naselil v Bruayu poklicni organist in pevodvodja tov. Ivan Zupančič. Prispel je sicer v Francijo že leto dni prej v eno izmed bližnjih naših naselbin in je nato na intervencijo bruayskih pevcev Konrada in Ninke Jeršin prišel na delo na dozdevno primernejši kraj v Bruay. Vztrajal je ob svojem zamišljenem načrtu ter skozi vsa štiri leta hvajuna med nami posvetil ob napornem delu vsako prosto uro našemu cerkvenemu, predvsem pa narodnemu petju.

Z veliko naglico je ob zelo lepih cerkvenih pesmih naučil zbor tudi latinsko »Missa Salve Regina«, katero smo že naslednjega leta peli v Bruayu.

Še lepši spomin na njegovo delo so pa naši rojaki ohranili in v krasnem narodnem petju. Po večal se je prejšnji zbor, tako da je pozneje ob igrah in raznih koncertih nastopalo nad 50 odraslih pevcev. Tudi ko so skoraj nato pričeli delavci pogosto praznovati, ga pri njegovem delu ni oviralo. Nasprotno: čim več so imeli

rudarji prostih ur, tem bolj s pridom so jih porabili. Da pa to njegovo delo ni ostalo brez uspeha, so posebno dokazali večji koncerti, katere smo prirajali po naših okoliških naselbinah in za katere smo prejeli veliko priznanja.

Med istočasne zanimivejše nastope prištevamo: sodelovanje izven konkurence pri tekmi poljskih pevskih zborov, kjer so gostovali tudi Francozi. S pesmima »V Korotan« in »Le skupaj prijatelji« smo želi med tisočero množico Poljakov in Francozov največje priznanje. Za nastope pri čeških slavnostih smo prejeli od češkega konzula posebno pohvalo. Nadalje smo vzbudili veliko pozornost med tujci z nagrobnicama »Uliši nas, Gospode« in »Vigred se povrne« na Loreti sredi ogromnega vojaškega pokopališča. Ob priliki gostovanja nam je č. g. Tensundern omenil: »Med vami se človek počuti, kakor da je prispel zopet v Slovenijo.«

V oktobru 1934 je zadel sredi največjega razvoja pevski zbor nepričakovano močan udarec. Zaradi pomanjkanja dela so nam hkrati odpustili skoraj polovico naselbine. Za pevski zbor je bila ta čas najobčutnejša izguba solistinje sopranistke Ninke Jeršinove in baritona solista Kristija Bigleza. Kar pa je bilo še najobčutnejše, je to, da je ostal zbor brez vodstva. Društvo kakor tudi vsi posamezniki so se s težkim srecem ločili od odhajajočega pevovodje Ivana Zupančiča. Z veseljem smo kmalu nato prejeli vest, da se mu je posrečilo dobiti službo organista na Prečni, kjer še danes služi.

Med nami se je po tem dogodku pričelo neznošno dolgočasje. Vendar se je razkosanega pevskega zbora lotil pevec tov. Franc Per, ki je poleg svojih zmožnosti hotel še s precejšnjimi gmotnimi sredstvi nadomestiti izgubo pevovodje. Cerkvenega petja tedaj nismo niti prenehali in smo kar kmalu pričeli zopet z narodnim.

Precej dobro se je priučil igranja na harmoniju izvrstni pevec Jože Kolenc, ki sedaj sam poučuje fante v kvartetu in kar je še večje priznanje vredno: ob vsaki odsotnosti pevovodje poučuje pevce brez kake zavisti. Naselbina je lahko ponosna, da si vzgaja sredi tujine iz mladih fantov dobre pevovodje.

Da pa se je moglo v mali naselbini tako močno razviti naše petje, gre v širšem pogledu vsekako največje priznanje Društvu sv. Barbare, predvsem preudarnemu predsedniku Fr. Simončiču.

Pod vodstvom msgr. Valetina Zupančiča je torej nastopil zbor z narodnimi pesmimi petkrat v Bruayu in enkrat v Lievinu. Pozneje pod vodstvom pevovodje Ivana Zupančiča pa 33krat v Bruayu, štirikrat v Lievinu, dvakrat v Sallauminesu in enkrat v Vendin le Viel. Pod vodstvom sedanjega pevovodje Franca Pera pa 11krat v Bruayu, enkrat v Lievinu in enkrat v Sallauminesu.

Na vseh teh nastopih se je zapelo tekom let 117 narodnih pesmi, 3 venčki ter razni kupleti in otroške pesmice ter spevoigra »Kovačev študent«.

Zelo bogato izbiro ima zbor tudi v cerkvenih pesmih. Nabavlja si vedno najnovejše ter je tekom desetih let zapel skupno 125 cerkvenih pesmi.

Za vzdrževanje petja je društvo tekom let imelo tudi že velike izdatke in sicer skupno 1.456,90 frankov.

Med posamezniki je največ žrtvoval za petje msgr. Valentin Zupančič s harmonijem, ki je stal 900 frankov, skupno nad 1.500 frankov. Nadalje tov. Franc Per nad 250 frankov, tov. Fran Simončič 170 frankov, A. Ocepke 54 frankov ter Verona Kolenc 40 frankov. Skupni izdatki za pevski zbor se torej cenijo na 3.470,90 frankov.

Tako smo torej ob pesni preživeli prvih 10 let v tujini. Le še pet pevcev imamo v zboru, ki pojejo od ustanovitve do danes. Ostali zbor smo pa morali dokaj nadomeščati z mladimi močmi in tako lahko danes ob 10 letnem jubileju nastopi 30 pevcev s skupno 34 pesmimi, katere želi društvo veselo prepevati še vnaprej, da skupno proslavimo še — dvajsetletnico.

Po končanem poročilu se je takoj dvignil zastor in iz kroga naših narodnih noš se je oglasila državna himna. Sledilo je še 7 pesmi, nakar je pred prvim odmorom stopil na oder med pevce msgr. Valentin Zupančič. Preskrbel je vsem pevcem v spomin na 10 letni ju-

bilej slike sv. Cecilije, katere je želel izročiti pri petju. Zahvaljeval se je najprej vsem, posebno še tistim, ki so vseh 10 let vztrajali, in sicer: »Najbolj se pa še zahvalim vam, ki ste celih 10 let vztrajali. Še se spominjate, kakšne težkoče imate za seboj od takrat, ko smo se pri gostoljubni družini Potiskovi začeli dvakrat v tednu zbirati, da smo si na tej pusti zemlji, kamor smo prispeli iz zemlje, po kateri nad žuborenjem gostih studenčkov in potokov prepevajo ptički, ob harmoniju preganjali dolg čas. Gotovo bi bil že tudi jaz odšel kot moj prednik, ko bi tudi tega ne bilo. Danes je že boljše. Dorasla je že mladina, katero smo se trudili vzgojiti v veri in zvestobi do domovine. Zvesti pevci, ne moremo vam danes za vaše vztrajno delo dati plačila. Ne morem vam dati odklovanj. Ali kličem danes, delati ste, delali in ste bili tiho. Ljudje pa, ki nič ne delajo, se hvalijo in kričijo, da prejemajo priznanja. Vi pa, moji zvesti pevci, sprejmite le-te slike v spomin in v plačilo za vaše delo ter vas prosim: vztrajajte naprej pri svojem petju v božjo čast in korist narodu, za kar naj vam da Bog plačilo.«

Nato so podali gostje, pevci društva sv. Barbare iz Lievina, zelo lepo kuplet »čevljar in njegova žena«. V nadaljnjem sporedu so zopet nastopili pevci jubilejnega zbora z raznimi solospeli, dvospeli, kupleti, ženski, moški in nato mešani zbor. Napolnjena dvorana zbranih rojakov je z zanimanjem sledila sporedu.

Izsljenski komisar g. Bukovac se je zelo dobre volje oglašil k besedi. Očividno so mu

najbolj prijali kvarteti naših mladih fantov, ki so poleg določenega sporeda zapeli še nam že dobro znano krasno hrvatsko pesem »U boj«. Omenjeni gospod je imel gotovo že priliko gledati marsikatero slavnost — obsuto z zastavami in morda tudi množico ljudi, ali nekaj pa še ni doživel, in sicer: da bi slišal iz grl fantov, ki so kot mali otročiči zapustili domovino, tako lepo doneti našo himno, Na dan Slovan, U boj, Triglav, moj dom in tako dalje. Vse se menda more napraviti pri koristolovcih z velikimi podporami, ali vzgojiti tako mladino, to je mogoče le v društvu in naselbinah, ki imajo za seboj leta trajnega, tihega in nesebičnega dela. Ded dragim je v daljšem govoru gospod komisar pripomnil: »Čuje se ikuda, da ima u kakvim krajevima i slabih ljudi i komunista i svega, a ja bi kazao, da ovdje neka svaki sam dolazi, da vidi!« in »Ima krajeve, kuda ima puno više naših ljudi, a nema što ovakoga.« Nadalje je obširneje priporočal našim ljudem, naj se ne vmešavajo v tujo politiko. Prispel je tudi 60 frankov k proslavi, katere smo z zgoraj navedenimi prispevki in čistim dobičkom od proslave skupno vsteli v vsoto za nabavo novega hrmonija, ki bo veljal 500 frankov.

Na željo občinstva so bili poslani pozdravi Nj. Vel. kralju Petru II. in banu dravske ba-uovine g. dr. Marku Natlačenu.

Vsa slovesnost je potekla v najlepšem redu in so se tudi naši gostje, ki so prispeli iz precej oddaljenih naselbin, veseli in zadovoljni vračali.

Kaj delajo naši po svetu Nemčija

Vsem društvom sv. Barbare!

Gotovo je marsikateremu znano, da med društvi sv. Barbare ni več take skupnosti in edinstva, kakor je bila in kakor bi morala biti za plodonosno in koristno delo. Mogoče, da bo pripomnilo k zopetni slogi med katoliškimi društvi, ako vam razložim svoje mnenje.

Če hočemo spoznati pravi duh društev svete Barbare, se moramo spomniti onih duhovnikov in mož, ki so ustanovili društva sv. Barbare. Od duhovnikov omenim samo nadškofa Jegliča, dr. Kreka in župnika Kösterja. Gladbeški Slovenci so leta 1909 pri Materi božji v Kevelaerju na pobudo prevzvišenega gospoda škofa Jegliča sklenili, da bodo ustanovili slovensko društvo sv. Barbare. Od laikov ne omenim nobenega, ker bi bilo preveč imen vrlih Slovencev, ki so v duhu gg. nadškofa Jegliča, dr. Kreka in župnika Kösterja ustanovili in vodili društva sv. Barbare. Vsak od Vas pozna dobro take vzorne može. V tem trenutku, ko to pišem, se jih spominjam z največjim spoštovanjem in s trajno hvaležnostjo. Marsikateri od njih že počiva tukaj v grobu; prepričan pa sem, da jim je ljubi Bog obilno poplačal, kar so oni dragi in vzorni može molili, delali, žrtvovali po društvi sv. Barbare za Boga, za sveto Cerkev in za slovenski narod. Moja dolžnost je — in to jim obetam — da ohranim njihovo dediščino s svojimi skromnimi močmi.

Vsi, ki so delali v teku 20 do 30 let v društvi sv. Barbare, vedo, da so Slovenci v Nemčiji na zelo dobrem glasu in uživajo povsod visok ugled, zlasti tudi pri duhovnikih zaradi svojega vzestega cerkvenega življenja in globokega verskega prepričanja. Kot priče omenim g. konz. svetnika Kalana, ki je bival več let med tukajšnjimi Slovenci, vse redovnike in duhovnike, ki so pastorirali tukaj svoje rojake, kakor: frančiškani, kapucini, jezuiti, lazaristi, salezijanci, dva zadnja gospoda Premrov in Žagar-Sanaval; vsi lahko in radi potrjujejo tudi, da so bili vedno prijazno in srčno sprejeti v župniščih in da so jim žli župniki radevolje na roko pri pastoraciji Slovencev. Bodi mi dovoljeno, da še omenim, kako sta škofa Jeglič in Tomazič večkrat izrazila svoje veselje o srčnem sprejemu po nemški katoliški duhovščini. V zadnjem času pa se opaža dejstvo, da niso več povsod odnosi med društvi sv. Barbare in duhovniki tako pristrni, kakor so bili. Vzrok je, da nekateri može hočejo duhovnika odstaviti kot predsed-

nika. En slučaj: V nekem društvu se je zgodilo, da je gospod župnik, ki je bil že 20 let predsednik tega društva, ko je bil obveščen pri zborovanju o svoji odstavitvi, žalostno vstal, vzela klobuk, zapustil društveno dvorano in šel donov. — Po mnenju münsterskega škofa izgubi društvo svoj cerkveni značaj, če nima več predsednika, ki je od škofa imenovan. 25 let in več so bili predsedniki; zakaj pa zdaj naenkrat 'aka temeljita sprememba? Meni se zdi, da se to ne spodobi. Več kot 25 let smo zidali veliko društveno hišo, ki stoji na cerkvenem temelju. Tega trdnega temelja ne smemo vzeti tej hiši; potem hiša razpada; pač pa se lahko trudimo, da popravimo in olepšamo to društveno hišo, da nam bo res kakor hišica očetova, v kateri živimo kot slovenska družina pod varstvom sv. Barbare, kot bratje in sestre med seboj v Kristusovi ljubezni. Zatorej prosim vse one, ki nameravajo temelj naše društvene hiše uničiti, da nehajo s tem delom ali izstopijo iz društva; one pa, ki hočejo našo »hišico očetovo« še olepšati, da bo v njej še bolj prijetno in letno, prosim, da korajžno, zaupljivo in navdušeno delajo naprej po društvi sv. Barbare za svoje rojake.

Teško mi je bilo, da sem moral razložiti to neslogo med katoliškimi društvi; čakal sem vedno v upanju, da se bomo zopet zedinili, ampak še ni prišlo k edinstvu v duhu in smislu ustanoviteljev društev sv. Barbare in sv. Cerkve.

Zatorej smatram za svojo dolžnost, da kot generalni predsednik in s tem kot škofov namestnik povabim člane vseh društev sv. Barbare k zopetni edinstvu in skupnosti v smislu naše skupne sv. katoliške Cerkve. Zaupam, da bo moja srčna prošnja uspeša, zlasti pri onih, ki so dobre volje.

Tudi v prihodnjem letu bodo društva sv. Barbare delala za vero in materino besedo, kakor je ob priliki izseljenske nedelje tako lepo pisal ljubljanski škof dr. Rožman. Tudi v novem letu vas bodo društva sv. Barbare opominjala; bodite dobri katoliki, bodite pristni Slovenci! Vsak jugoslovanski državljani naj izpolnjuje vestno svoje dolžnosti do jugoslovanske države in kot gost izpolnjuje vestno svoje dolžnosti do nemške države. Ljubimo se med seboj, pomagajmo si med seboj! Razširjajte dobre slovenske časnike, naročite Mohorjeve knjige, molite za beatifikacijo Slomska, pripravite se prav dobro v apostolskem duhu na velikonočno pastoracijo. — Naši odnosi do drugih jugoslovani-

skih ali slovenskih društev, ki niso cerkvenega značaja, so popolnoma korektni; lahko postanejo tudi prijazni.

Vsi delajte v duhu nadškofa Jegliča, dr. Krika in župnika Kösterja, v duhu ustanoviteljev društev sv. Barbare. Dajmo si roko!

Vsem želim prav iz srca vesele božične praznike in srečno Novo leto. Vam vdani

Tensundern.

Gladbeck. — Izseljenska nedelja in praznovanje godu g. konz. svetnika Tensunderna. — Zopet smo doživeli na našem novemberskem zborovanju dvoje pomembnih dogodkov in to: godovanje našega priljubljenega g. Tensunderna in praznovanje izseljenske nedelje. Zato moramo ugotoviti, da je vedno prijetnejše na naših zborovanjih.

Vsako leto nam je obhajanje godu g. konz. svetnika Tensunderna zelo milo in drago zato, ker vemo za ves njegov trud v dobi 24 let. Nikdar mu ne moremo poplačati tega, kar je dobrega storil za nas. G. predsednik J. Dobravec je imel v ta namen lep govor, v katerem se je zahvalil g. svetniku za vse njegovo delo, ki je bilo nesebično in ga prosil, da nam še nadalje stoji ob strani, saj ga vsi člani ljubijo kot očeta in nam je njegova navzočnost v največje veselje. Želel mu je še mnogo srečnih in veselih dni. Po tem govoru je deklamiral najmlajši Urhov sin pesmico slavljenca za god, za njim pa še Urhova hčerka prisrčno pesmico in mu izročila šopek ciklam. Dve deklici sta mu nato s primerno, zanj sestavljeni pesmijo izročili društven dar, košarico samih potrebnih dobrot. Tudi predsednica Roženvske bratovščine ga. Gorše mu je čestitala v imenu svojega društva. Slednjič je izrekel g. svetniku čestitke naš izseljenski učitelj g. Slibar, ostali del govora pa je posvetil izseljenski nedelji. Opomnil je izseljence, posebno starejše, naj ta dan prislusneje glasovno naših veljakov, ki nam govore ob izseljenski nedelji in naj se spomnijo svoje mladosti, ki so jo preživeli v domovini. Opozoril jih je na tiste lepe šege in običaje ob velikih praznikih, ki so Slovencec tako svojstveni, da nam v tem ne morejo biti tuji zglede. Z gojivijo šeg in običajev naj dokažemo svojo narodno bit in s tem bomo tudi ohranjali svojo narodnost. Njegov globoki govor je napravil tak vtis na ljudi, da se je orosilo marsikatero oko. Vsem je odgovoril naš slavljenec. Dejal je, da so še vedno zanj najlepši dnevi tisti, katere preživimo med Slovenci. Povedal je, da ima vse Slovence enako rad in da je vedno zastopal med njimi bratsko ljubezen ter deloval za vse. Najbolj je vesel, ker so Slovenci krščanski narod in ker tako lepo družijo narodnost z vero. Posebno všeč mu je njihova veselost, njihove pesmi in njihov dar za petje, saj tudi sam zelo rad prepeva slovenske pesmi. Njegov govor je bil zopet izliv tople ljubezni, katero goji do nas. Peveci so mu zapeli pozdrav in še mnogo lepih pesmi pod vodstvom g. F. Dobravca. Včasih pa smo jo kar po svoje uredzali in nam je dirigiral naš vedno veseli Urh.

Ne smemo pozabiti še tega, da je imel g. Tensundern v cerkvi lep govor za izseljensko nedeljo. Še mnogo prijetnega smo doživeli ta večer in Bog daj, da bi še mnogo let deloval med nami naš predsednik Tensundern.

Gladbeck. — Mladina praznuje praznik Zedinjenja. — V nedeljo 6. decembra je privedila tukajšnja jugosl. privatna šola pod vodstvom izseljenskega učitelja g. Slibarja skupno z ostalimi društvi proslavo Zedinjenja. Tako prisrčne in lepe prireditve še ni bilo v Nemčiji, tega mnenja so bili vsi navzoči. Sam generalni konzul g. Dušan Pantič je izgovoril besede, da je bila to najlepša proslava, kar jih je videl v Nemčiji v času svojega službovanja. In to je bil uspeh šele dvomesečnega dela, kajti šele dva meseca je poteklo, odkar je v Gladbecku ustanovljena jugoslovska privatna šola.

Prireditve so se udeležili: g. gen. konzul D. Pantič, g. konzul N. Nadić, izseljenski komisar g. Hinko Samec, g. konzist. svetnik Tensundern, tovarnar g. Marić s soprogo, nemški časnikar g. Kile, nadalje skoro vsi predsedniki društev sv. Barbare iz Vestfalije z zveznim predsednikom g. Lindičem na čelu, predsednice Roženvske bratovščine, predsednika Jugoslov. narodnega društva in društva Domovinskega zvoza iz Gladbecka ter Slovenci in prijatelji Slovencev

v takem številu, da je bila velika dvorana Rokodelskega doma popolnoma napolnjena.

Proslava je bila zelo obširna in se je delila v dva dela. V prvem delu proslave je prepevala, deklamirala, rajala in igrala šolska mladina. Kar 22 točk je vseboval program dece. Po oficijelni otvoritvi in pozdravu je zapel mladinski zbor vse tri dele naše državne himne. Nato je izseljenski učitelj Slibar očrtal s klenimi besedami pomen 1. decembra za vse Jugoslovane in posebno še za izseljence. Poudaril je med drugim, da je to tudi praznik žuljavih rok, izpitih lic izseljencev, ki se morejo le v tujini veseliti rasti in napredka naše mile Jugoslavije, kajti tudi izseljenci so po svoje soustvarjali našo svobodo.

Za njegovim govorom je nastopala mladina s tako sigurnostjo, da smo se nemalo čudili. Posebno prisrčen je bil pevski nastop dece (otroškega zbora) prvega, drugega in tretjega razreda, ki je z gestami izražala, da razume besede, katere je izgovarjala. Prav tako je naravnost navdušil Slovence nastop male, komaj šest let stare deklice Jeretin, ki je deklamirala prisrčno pesmico »Mala Jugoslovanka« (Kostanjevec):

Sem deklica majhna Jugoslovanka, tako mi povedala moja je mamka.

Kadar pa bodem veliko deklo,

bo to občutilo lastno sree.

Z mamco bom pevala pesmice krasne,

lepe, vesele in prav kratkočasne.

Zakaj pa bi tudi jih ne,

saj sem pravo slovensko deklo.

Sicer pa je bil tako pester spored, da je bil prav vsak nastop z navdušenjem sprejet, zlasti še ples kolo, katerega so deklice plesale in katerega je naučila gospodična Šturbaj.

Višek prvega dela pa je bila igra »Naš prvi dom« (A. Slibar). Besede so padale kot klavirno in ko so ob koncu igre pogasile na odru luči, je zapel v ozadju mladinski zbor »Kje dom je moj« in se je pokazal na steni transparent, na katerem je bil narisana zemljevid Jugoslavije, ožarjen od zadaj z žarnicami, je bilo navdušenje na vrhuncu.

Drugi del proslave so izpopolnila tukajšnja društva s svojimi nastopi. Sodelovali so: kvartet društva sv. Barbare, mešani zbor društva sv. Barbare in mešani zbor Jugoslovskega narodnega društva ter moški zbor društva sv. Barbare, ki je bil sestavljen na pobudo gosp. izseljenskega učitelja, pod vodstvom svojih pevovodij g. Stritarja in g. Dobravca. Posebno lepo in občuteno so zapeli pesmi »Triglav« (Barbarino društvo) in »Slavec« (Jug. nar. društvo). Višek drugega dela slavnosti pa je bil nastop moškega zbora s pesmima »Slovenec sem« in »Slovenec, Srb, Hrvat«.

Po oficijelnem zaključku proslave je razveselil vs. Miklavž šolska mladina in jo obilno obdaroval. 66 otrok, ki obiskujejo redno šolo, je bilo obdarovanih. Pohvalil jih je za njihovo pridnost in jih opominjal, naj slede g. učitelju z enako ljubeznijo kot doslej in kot jo on posveča njim.

Ljudje se kar niso mogli ločiti od tako prijetnega večera, kateri bo ostal vsem še dolga leta v spominu.

Gladbeck. — Gospod svetnik Tensundern je odšel na evarhistični kongres v Manilo (Filipini). — V nedeljo 20. dec. je bilo zadnje zborovanje društva sv. Barbare v Gladbecku v letu 1936. Prvikrat smo pogrešali pri zborovanju našega predsednika g. Tensunderna, ki se ga radi preobličje dela ni udeležil, ker se pripravlja na daljno vožnjo na svetovni evarhistični kongres v Manilo, ki bo meseca februarja 1937. Odpelje se 27. decembra in se vrne koncem marca. Njegova odsotnost na zborovanju se je zelo poznala. Zborovanja pa se je udeležil naš izseljenski učitelj.

G. predsednik Dobravec je predložil članom pismo za g. Tensunderna, katerega so vsi navzoči člani in članice podpisali. V pismu voščijo člani svojemu predsedniku blagoslovljene praznike, prijetno vožnjo in srečen povratek. Izselj. učitelj je med drugim predlagal, da bi bilo dobro organizirati v letu 1938 veliko potovanje v Jugoslavijo, pripravljali na to bi se pa že v letu 1937 in tako prihranili potreben denar. Voščil je vsem vesele božične praznike in vsem

brezposelnim v letu 1937 zaposlitve. Tudi g. predsednik je želel izseljenskemu učitelju in svojim članom vesel božič ter mnogo uspehov v novem letu.

Oberhausen-Osterfeld. — V zadnji številki Rafaela smo brali o Kotnikovi mami, da se je za večno preselila s tega sveta. Zapustila je moža Jožeta v bolnišnici. Šest tednov potem je tudi on za vedno zatisnil svoje oči. Doma je bil z Velikega Kamna, rojen 8. marca 1866. Pokopali smo ga 9. decembra 1936. Nadalje smo pokopali Frančiško Skobe, doma iz Trbovelj, Kurnikovo, v starosti 64 let, smo pokopali 11. decembra. Vse umrle smo spremlili z našimi zastavami društva sv. Barbare in Roženvske bratovščine kakor tudi z lepimi vencami. Naj v miru počivajo. Naj jim bo lahka tuja zemlja, preostalim pa srčno sožalje.

Srečno in veselo novo leto želimo vsem Slovencev in domovini in tukaj v Nemčiji Slovenci iz Osterfelda: Društvo sv. Barbare — Karl Vodusek, predsednik; Franc Gracer, tajnik; Janez Šnek, blagajnik; Mihael Skaza, Janez Ogorevc, Jože Zupet, Franc Zupavec. — Roženvska bratovščina: Barbara Šnek, predsednica; Antonija Janč, blagajnica.

Essen-Karnap. — Dne 6. decembra smo imeli občini zbor in volitve novega odbora. Ostalo je vse pri starem, samo prvi predsednik g. Gregor Starc je odstopil. Več let je že vodil naše društvo in storil mnogo koristnega, za kar se mu vsi iz srca zahvalujemo. Na njegovo mesto smo enoglasno izvolili našega dolgoletnega blagajnika g. Leopolda Koširja. Upamo, da bo tudi on kot prvi predsednik naredil svojo dolžnost, kakor jo je poprej kot blagajnik.

Meseca julija nas je zavedno zapustil dolgoletni član našega društva Jožef Trdina, doma iz Vač, ki je umrl v starosti 69 let. Zapustil je ženo in več odraslih otrok, kateri so pa že vsi preskbljeni. Pogreba se je udeležilo več družtev z zastavami in vencami. Bil je dober katoličan in član še drugih katoliških društev. Tuja zemlja naj mu bo lahka, žalujoči družini in sorodnikom pa naše sožalje!

Dne 19. julija sta obhajala srebrno poroko naš sedanjí predsednik g. Leopold Košir, doma iz Palovč pri Kamniku, in njegova žena Barbara roj. Aubelj. Dobila sta lepo darilo za spomin od našega društva. Na slavnosti je povabil vse ožje znance in prijatelje. Gospa Košir je napeljala dosti dobrih poti, on pa je poskrbel, da ni bil nobeden žejen. Zapeli smo tudi nekaj lepih narodnih pesmi. — Jubilatoma želimo, da bi ju Bog ohranil še mnogo let.

Razmere so tukaj vedno iste, le v rudnikih se je zadnji čas dosti zboljšalo; ne praznuje se več, dosti jih je, ki delajo po 30 šihotov na mesec in tudi veliko brezposelnih je začelo zopet delati.

V imenu društva želim vsem znancem, prijateljem in naročnikom lista »Rafaela« veselo novo leto!

Franc Juhant.

Herne-Holthausen. — Slovensko društvo svete Barbare je imelo dne 6. decembra svoje letno občno zborovanje z volitvami novega društvenega odbora. Ker pa je dosedanji odbor, ki obstoja že več let, deloval v verskem in narodnem oziru v popolno zadovoljnost, je bila želja vseh članov, da bi ta odbor ostal še nadalje. — Po občnem zborovanju smo imeli proslavo Zedinjenja slovenskega naroda, priključeno s počastitvijo naše rudarske zaščitnice sv. Barbare. V ta namen je društvena blagajna podelila vsakemu članu malenkostno podporo. Da pa je bilo razpoloženje še lepše, je poskrbel naša Roženvska bratovščina z raznimi zabavami in šaljivimi prizori ter z igro »Miha Vedež«, ki je povzročila mnogo smeha pri starih in mladih.

Castrop-Rauel. — Pri nas kakor tudi po drugih krajih Porurja se je zadnji čas položaj brezposelnih nekoliko izboljšal, ker je industrija zopet nekaj naših mlajših brezposelnih zaposlila. Dasi ravno smo za nekatere morali po-

Dopisnikom „Rafaela“!

Dopisi za prihodnjo številko „Rafaela“ morajo biti v uredništvu do 4. februarja, zato, prosimo, pohitite z dopisi.

sredovati na višjih mestih, je vsekakor za nas velik uspeh, da so bila posredovanja v splošnem tako ugodno rešena.

V soboto, dne 21. novembra l. l. sta naša člana g. Skoberne Franc, po rodu iz Rajhenburga, in njegova žena Marija roj. Florjanc praznovala 25 letnico svoje zakonske zveze v krogu sinov in hčera (po številu sedem), od katerih jih je že nekaj dobro preskrbljenih in ki se nahajajo daleč izven doma. Skoberne Franc je dolgoleten član in tajnik društva. Po svoji poštenosti in marljivosti si je jubilaht med rojaki in domačini priboril velik ugled in spoštovanje. Tudi njegova žena je članica društva in obenem pevskega odseka ter je tudi splošno priljubljena in spoštovana kot verna Slovenka ter vzorna mati in gospodinja. — Društvo je ob tej priliki jubilahtoma priredilo podoknico, katere so se udeležili tudi pevovodja g. Dobrave Franc,

predsednik katol. društva Dobrave Jože in g. Polde Urankar, vsi iz Gladbecka. Ko so pevci zapeli nekaj svečanosti primernih pesmi, je predsednik g. Borisek Franc nagovoril in pozdravil jubilaht in njuno družino ter jima izročil dar, ki ga je poklonilo društvo z željo, da bi Vsemogočni dal, da bi slavljence v njegovi milosti in zakonski slogi, ki je med njima vladala dosedaj, čakala najmanj še zlato poroko. Nato sta jubilaht prijazno povabila pevce v stanovanje ter jih pošteno in v tako veliki meri pogostila, da je bilo že drugo jutro, a konca skoraj ni hotelo biti. Med to zabavo in gostijo pa je vsak hip zadonela slovenska pesem preko rudarske kolonije v temno noč. Društveni pevski odsek kakor tudi društvo in vsi, ki so bili deležni te lepe slavnosti, se jubilahtoma na tem mestu pristrčno zahvaljujejo za iskren sprejem, ki sta jim ga nudila. Živela!

Belgija

Zwartberg. — Jugoslovansko podporno društvo sv. Barbare v Zwartbergu je priredilo letos prvič Miklavžev večer. Dne 20. decembra ob 5 smo se zbrali člani in nečlani z otroki vred pri Slovencu Matjasu v Nieviekempah, ki nam je radevolje dal prostore na razpolago. Velik kup daril je imel Miklavž pripravljenih, tako da se vseh razdeliti ni mogel, ker niso vsi otroci prišli. Da smo mogli obdariti otroke, gre zahvala društvu, ki je po svojih močeh prispevalo. Zahvaljujemo se kralj. poslaništvu v Bruslju, ki nam je tudi priskočilo na pomoč. Izkazali so nam tudi to čast, da se je prireditve udeležil sam izseljenški poslanik g. Špahič. Č. g. p. Hugolin Prah in izseljenški učitelj g. Stoviček Svatopluk sta nas prav tako počastila s svojim

obiskom. Vsa prireditve je potekla nad vse lepo in mirno. Precej zanimanja je bilo tudi za srečelov. Seveda je sreča hubasta in ni bila vsem enako naklonjena, a kljub temu so bili vsi zadovoljni. Predsednik.

Zwartberg. — Pozdrave in voščila pošiljajo družine, sinovi in hčerke iz Zwartberga v svojo domovino svojim ljubim bratom in sestricam. Čestitamo, voščimo Vam vsem našim ljubim, ki živite še tamkaj v naši domovini, naj Vam rojstvo Jezusa prinese cenjenega zdravja in blagoslova, ter zdravo in srečno novo leto!

Pošiljamo pozdrave: družina Smehova, Janez Zolnir, Urška in Alojz Erpič, Jožef Zaletel, Stefan Cenc, Martin Špolanek, Georg Markovic, Georg Podgornik, Pavel Pec, Franc Ajdušek.

Francija

Merlebach. — Po daljšem času smo imeli zopet priliko videti na odru naše sorojake, ki so igrali kot nalašč za nas narejeno Meškovo dramo »Mati«. Nedeljo za nedeljo igrajo Francozi, tudi Poljaki pustijo le rekdo kako nedeljo prosto, na tretjem mestu smo glede števila prireditve Slovenci, za nami so še Čehi; o Avstrijcih ali Italijanih pa ni slišati, da bi v Merlebachu ali okolici prirejali kake dramske predstave. Jugoslovanska Katoliška Misija v Merlebachu je priredila 27. decembra ob 3 popoldne v dvorani Delesse v čast naši materi in domovini proslavo s precej pestrim programom. Ni bila še ura dve, ko je prišlo skoro 50 sorojakov iz Stiringa (kolonija Habsterdick), pozneje so prišli rojaki iz raznih kolonij, tako da je bilo okoli treh že vse zasedeno. Po pozdravu izseljenškega duhovnika iz Merlebacha, ki je obenem razložil pomen prireditve, je nastopilo Jugoslovansko pevsko društvo »Triglav« in zapelo »Slovenec, Srb, Hrvat in takoj nato »Triglav«. Z dolgotrajnim ploskanjem je ljudstvo pokazalo svoje zadovoljstvo. Tudi jugosl. pevsko društvo »Bled« je posebno z drugo pesmijo »Ena ptička« s spremljavo kitare vzbudilo splošno pozornost. Otroci iz Habsterdicka in Merlebacha so nato deklamirali krasne pesmice v čast rodnih materi in domovini. Otroci iz Merlebacha so uprizorili prizor iz citraške vaje, citrašnje so zaigrale šest pesmi in obenem pele, deset deklie je med citranjem predvajalo otroške igrice. Prav tako, kot je ljudstvo navdušeno ploskalo tem otrokom, je pozdravilo tudi otroški prizor v slovenskih narodnih nošah, igrali so otroci iz Habsterdicka pod vodstvom gđe. Ornikove. Jugoslovansko pevsko društvo »Triglav« je nato s krasno predvajanimi pesmimi »Večerna« in »Zabja svatba« zaključilo prvi del te proslave. Naš znani dirigent g. Rohr je pokazal zopet s svojim zborom, kako krasno uspehe žanje lahko dober zbor, ako pazno sodeluje z dobrim svojim dirigentom.

Izseljenški duhovnik je med odmorom predstavil občinstvu g. Šandana, jugoslovanskega literata v Parizu, ki je že opetovano pokazal veliko zanimanje tudi za Slovence, zlasti za mladino. V svojem govoru je g. Šandan izrazil svoje veliko zadovoljstvo s predvajanimi točkami, sporočil pozdrave rojakov iz Pariza in navduševal narzoče, zlasti mladino, da ostane zvesta svoji domovini in naj razširja ugled Jugoslavije. V svojem francoskem govoru je nato izra-

zil željo, da bi obe državi delali kar najboljši složno za splošni blagor svojih narodov. Oba govora je občinstvo z navdušenjem pozdravilo.

Veliko pozornost so vzbudili francoski skavti pod vodstvom g. kaplana Petra Velscha iz Merlebacha, ki se pridno uči slovenskega jezika. Čez 40 jih je nastopilo na odru, zapeli so tri francoske skavtske pesmi, g. Peter jih je pa spremljal na klavirju. Kar naenkrat je prenehal igrati in pokazal, kaj že zna slovensko; zaklical je v dvorano: »Ti si zaspan, gospod kaplan!« in vseh 40 skavtov je ponovilo isto. Nato: »Spavaj sladko, gospod Stanko!« in spet so Francozi ponovili isto. Splošen smeh in plosk je kar zagrmel po dvorani. Prav tako so navzoči pozdravili tudi francoske skavte, ko so zapeli slovensko koračnico »Tromba glasno kličec«.

Sledila je igra »Mati« (Ksaver Meško). S svojo silno globoko in kot nalašč za nas primerno vsebino je ljudstvo iz veslega smeha pripeljalo v tiho resnost in razmišljanje. Vse vloge so bile krasno igrane; nastopili pa so: ga. Strelčeva — ga. Hrastar, Milan — g. Flis, Ivan — g. Simončič, Tinka — ga. Mlekuš, Silva — ga. Molara Albina, župnik — g. Matko Mlekuš, Križnik — g. Vunšek, Sandor — g. Simončič, tržanka — ga. Urbas. Vsi igralci so se potrudili in igrali izborno, naravno, glasno in razločno, da so sli-

šali tudi na koncu velike dvorane. Niso vsi razumeli igre — kdor pa jo je razumel (kdor je razumel slovensko), pa je napravila nanj globok vtis.

Med odmorom sta govorila še g. župnik Thiebeau iz Merlebacha in g. učitelj Jankovič iz Tuquegnieux-a. G. župnik, ki se vedno zanima za razvoj življenja Jugoslovanov, zlasti Slovencev v njegovi župniji, je razložil navzočim težko delo izseljenškega duhovnika in opozarjal na važnost skupnega dela z njim ter voščil vsem veselo novo leto. G. Jankovič pa je izrazil svoje veselje radi tako velikega števila rojakov, navzočih pri prireditvi, nato pa z vso ljubeznijo pravega, dobrega učitelja bodril otroke, naj se pridno učijo slovenskega jezika in naj ljubijo domovino. Oba govornika so navzoči z navdušenim ploskom pohvalili. — Dasi je vsa prireditve skoraj predolgo trajala, so se rojaki z lepimi vtisi vračali nato na svoj dom.

V prijeto dolžnost si štejem, da se tu zahvalim našim dobrim igralcem, ki so kljub mnogim težavam vztrajali in svoje vloge dobro izvršili, dalje g. generalnemu konzulu iz Metz, ki je bil sicer sam zaposlen v Parizu, pa je poslal brzoglavko, otrocičem, ki so nastopili, pa sladko darilo; g. Šandana za njegovo veliko prijaznost in darilo za otroke, g. župniku, g. kaplanu iz Merlebacha, g. izseljenckemu duhovniku Švelcu in g. učitelju Jankoviču, g. tajniku jugosl. konzulata v Metz, dalje g. Domanjšku, dirigentu godbe, ki je krasno igrala, pa zaradi prevelikega programa žal ni mogla večkrat nastopiti, g. dirigentu Rohru, obema pev. društvoma »Triglav« in »Bled«, vsem, ki so kakorkoli sodelovali pri prireditvi, ter vsem udeležencem te proslave.

Vsem sorojakom tu in v domovini pa istočasno želim prav veselo in srečno novo leto!

Grims Stanko, izseljenški duhovnik.

Aumetz. — Zveza jugoslovanskih finančno samostojnih društev »Jugoslovanska Vzajemnost« je imela dosedaj ono svojih najlepših prireditve dne 6. decembra 1936 v Aumetzu. Proslavila je izseljenško nedeljo in praznik narodnega zedinjenja. Petje, godba — kar dvojna, tamburaši in fanfare, domoljubne deklamacije in govori, drama »Stari in mladi« — vse, prav vse je bilo brez hibe. Najbolj pa je vžgala in ganila simbolična vaja »Nebo žaris«, ki so jo izvajale znane aumeške »Orlice« pod spretnim vodstvom g. Švelca ob spremljevanju glasovirja, katerega je igral g. Biščak, in ob petju pevskega zbora. Sploh gre za vse največja zahvala in priznanje izseljenckemu duhovniku g. Švelcu. Njegova zasluga je, čeprav ga je prejšnji g. konzul iz Metz proglasal za »protidržavnega«, da izseljenci vsak narodni praznik tako lepo praznujejo.

Prireditve so se udeležili tudi gg. generalni konzul iz Metz dr. Ilič, zastopnik J. Z. iz Pariza dr. Šandan, izseljenški duhovnik iz Merlebacha Grims Stanko in izseljenški učitelj Jankovič Janko, ki so poudarjali velik pomen takih prireditve za slovenski narod v tujini in za ugled naše mile Jugoslavije.

Tuquegnieux. — Pretekli mesec smo imeli dve lepo uspešni prireditvi: Miklavžev in Silvestrov večer. Pri obeh prireditvah so bili otroci obdarovani, odrasli smo se pa tudi lepo zabavali. Pri Silvestrovi prireditvi so nastopili že naši študentjes, ki so se te dni srečno vrnili v Francijo. Pokazali so, da v Ljubljani niso le nobe pasli in izseljenci od njih trdno pričakujejo, da bodo postali njihovi neumorni, nesebični, požrtvovalni in idealni kulturni delavci. Naj bo izrečena na tem mestu kr. banski upravi, Rafaelovi družbi, vodstvu uršulinskega samostana, vodstvu mladinskega doma in vsem, ki so se za nje trudili, pristrčna zahvala.

Tuquegnieux-Marine. — Miklavževega večera so se naši mali zelo razveselili. Vsi so bili lepo obdarovani. Ob tej priliki so zlasti šolski otroci pokazali svoje lepe zmožnosti. Ge. Ferfoljevi je sv. Miklavž prinesel živo punčko. Pri krstu so ji dali ime Anica.

Vesele božične praznike in srečno novo leto želimo Rafaelovi družbi in vsem našim rojakom v domovini in tujini.

Aumetz. — Pošiljamo vam slike našega »Slovenskega delavskega društva« v Aumetzu. Društvo obstoja že enajsto leto; ustanovljeno je bilo dne 14. maja 1926. Društveni pevski zbor pa

Pesem izseljenke

Oj, kako je
hiša prazna,
če jo mati zapusti.
Oj, kako je
cesta težka,
ko na tuje
se zgubi!
Pa kako je
v srcu tema,
če ljubezni
v njem več ni.
To, vse to smo
izgubili —
oj, nesrečni
trikrat mi!

Zložila Marija-Angelina Rože,
slovenska izseljenka v Franciji.

je bil ustanovljen 15. februarja 1928. Prvi pevodnja je bil g. Ludvik Kraner iz Ljubljane, ki je vodil pevski zbor dve leti. Od februarja 1930 pa vodi pevski zbor g. Štefa Biščak, bivši organist v Ambrusu na Dolenjskem. Zbor se udeležuje na prosvetnem in cerkvenem polju.

Društvo je podporno in v veliko korist članom, ki prejema v slučaju boleznj 3 franke dnevno podporo. Letošnje leto je imelo društvo nad 6000 frankov denarnega prometa. Članov ima 45. — Slike, ki vam jih pošiljamo, so iz najvažnejših proslav, ker jih od raznih navadnih prireditelj nimamo. Oglasili se bomo pozneje z daljšim in natančnejšim poročilom.

Pišler Andrej.

Lievín. — 60 letnico svojega življenja je pred kratkim obhajal Vincenc Tuhtar, ki je med Slovenci v Nemčiji in Severni Franciji znana oseba in ki si je priboril veliko zaslug za svoje rojake. 14 let je bil predsednik slovenskega društva sv. Barbare v Gladbecku. Z največjo požrtvovalnostjo in s pravo nesebičnostjo je neprenehoma deloval za društvo sv. Barbare v Gladbecku in za slovenski narod. Dirigiral je pevski zbor, igral je orgle, vodil je dramatični odsek, vsakemu je pomagal, kolikor je mogel. Kot vzoren katolik in velik častilec Matere božje je živel prav iz srca vdano katoliški Cerкви. Gladbeški Slovenci ohranijo draga Tuhtarja in njegovo dobro ženo Heleno, ki mu je radovoljno pomagala pri društvenem delovanju in je bila prednica rožnenske bratovščine, v najlepšem spominu in ostanejo vedno hvaležni svojemu nekdanjemu izvrstnemu predsedniku. Bog mu poplačaj vse, kar je delal. Trpel in molil za svoje rojake! Dragi moj Tuhtar, tudi jaz Ti prav iskreno čestitam in ostane vedno Tvoj zvesti prijatelj — Tensundern.

Lievín-Lens. — V Severni Franciji običajno skupno proslavimo vsako leto praznik Zedinjenja in obenem praznik zaščitnice rudarjev sv. Barbare. K tej proslavi se zbere največ naših rojakov. V glavnem je vsako leto sodeloval pevski zbor društva sv. Barbare v Bruay. Letos je pa moral sodelovanje odkloniti, zlasti zaradi prezapovite radi bližajoče se 10letnice in nadalje prav tako zaradi velikih izdatkov za prevoz 30 članskega zbora, katere so naši rojaki utrpeli že več let in bi bilo menda umestno,

Holandija

Heerlen. — Na lep način smo proslavili tudi letos naš narodni praznik Zedinjenja skupno s praznikom rudarske zavetnice sv. Barbare in sicer v nedeljo, dne 6. decembra. Kakor običajno smo se zbrali iz vsega Limburga dopoldne ob pol 10 k slovesni sv. maši v cerkvi pri oo. franciškanih v Sittarderwegu in Heerlenu. Vsa v zvezi jugoslov. društev sv. Barbare včlanjena društva so bila zastopana s svojimi lepimi zastavami in člani. Sv. mašo je daroval č. pater Hugolin Prah, ki je tudi lepo pridigal. Lepo slovensko petje je pa vodil č. p. Teotim. Peli so združeni pevci društev sv. Barbare.

Po končani slovesni sveti maši se je vršila v patronatni dvorani poleg cerkve proslava našega narodnega praznika, katere je otvoril predsednik Zveze g. Štrucelj Mihael. V kratkem govoru je pozdravil v imenu Zveze vse navzoče, posebno pa še visoke goste, ki so bili navzoči, med drugimi jugoslovanskega konzula g. Duponta iz Heerlena, dekana Nicolaye, dr. Vosenaarja, ing. Raedtsa iz O. N. rudnikov, g. Rotierja, g. Woutersa kakor tudi druge navzoče cerkvene zastopnike in zastopnike poljskih, ogrskih ter čeških društev in pa stanovansko inspektorico gđ. Welters ter druge.

Nato je hčerka predsednika Zveze izročila našemu konzulu šopek cvetic, kakor je sam g. konzul v govoru omenil pomen današnje narodne proslave. Prav tako je govoril č. pater Hugolin Prah. Po petju naše državne himne kakor tudi holandske so nastopili mali iz Brunssuma, Heerlenheide in Eygelhofena z lepimi deklaracijami na odru. Pevci iz Heerlenheide so pod vodstvom Slavice Zajc zapeli pesem »Triglava«, moški zbor pod vodstvom g. Majerja pa pesem »Slovo«. Nastopili so tudi: naš mladi violinist Rudi Ravnikar, brata Franc in Edi Markon s harmoniko, Fr. Šuler s citrami ter Fr. Selič s kitaro, ki so izvajali slovenske skladbe »Triglava«, »Mladi vojaki« in »Pozdrav Gorenjski«. Z navdušenjem so sprejeli navzoči sklep,

da bi se take proslave vsaj nekoliko podpirale. Zaradi teh vzrokov je bilo torej na zvezni seji sklenjeno, da za letos skupno praznovanje narodnega praznika odpade.

Vendar se je pa kljub temu trudil msgr. Zupančič zbrati 4. decembra čimveč rojakov v središče naših naselbin v Lievín. Ob precej veliki udeležbi je otvoril proslavo s krasnim nagovorom.

Požrtvovalni režiser in predsednik društva sv. Barbare je pa za ta dan naštudiral Zakrajškovo zaloigro »Za srečo v nesrečo«, ki so nam jo igralci podali zelo lepo. Zraven se je pa pevski zbor istega društva trudil čim boljše izvesti svojo nalogo.

V tem kraju je veliko dobrih pevcev, vendar pa petje kljub temu zaradi težkoč s pevovodji ne more do pravega razvoja. Ta dan so pa pod vodstvom mladega Antona Hočvarja, ki ga msgr. Zupančič počasi pripravlja za pevovodjo, nepričakovano lepo zapeli več narodnih pesmi. Nastopil je mešani zbor s himno in nekaj pesmimi, nato moški zbor troglasno s štirimi lepimi pesmimi, in da je bil spored popolnejši, je nastopila še mladina. Tako je vladalo med vsemi navzočimi veliko zadovoljstvo.

Viengles. — Nenadno je umrl Štefan Dukič, doma bliž Zagreba. Na praznik svete Barbare se je še vesel in zdrav zabaval med tovariši, ponoči ga je pa zadela srčna kap. Zapušča ženo in osemletnega sinčka. Bodi mu lahka tuja zemlja, ostalim pa naša sožalje!

Habsterdick. — V nedeljo, dne 15. novembra 1936 smo proslavili srebrno poroko družine Pisaneč, doma iz Št. Jurija pri Celju. Bilo je zelo lepo. Jubilatnoma želimo vso srečo in božji blagoslov! — Vsem bralcem Rafaela želimo Slovenci v Habsterdicku srečno novo leto!

Srbija

Kopaonik. — Z boljo v srcu smo čitali v časopisih, kako se na izseljensko nedeljo nihče ni spomnil nas, vaših rojakov ki živimo v Južni Srbiji. Domačih misijonov je treba, ker mi smo brez sredstev in brez duhovnika. — Pozdravljamo vas Slovenci iz Kopaonika.

da se pošlje vdanostna brzozavka naši vladarski in holandski vladarski hiši.

Po končani narodni proslavi, katero je zaključil g. predsednik Zveze ob pol 1 uri, smo se v spodnji dvorani pripravili za radijski prenos naših lepih slovenskih pesmi, katere je prenašala holandska radijska postaja Hilversum in sicer 40 minut.

Ves spored se je izvršil v najlepšem redu. Nastopili so zbori iz Eygelshoven-Waubacha pod vodstvom p. Teotima, zbori iz Heerleheide pod vodstvom g. Majerja ter Slavice Zajc, solopetje g. Fr. Seliča s spremljevanjem kitare, duo nastop g. M. Štrucelj in gospe Štrucelj, potem pa še šramel kvintet (Rudolf Ravnikar z violino, Franc in Edi Markon s harmoniko, Franc Selič s kitaro, Fr. Šuler s citrami). Po naši državni himni smo zapeli tudi še holandsko državno himno. — S tem je bila naša letošnja narodna proslava končana. Z njo smo bili prav zadovoljni, saj smo nesli lepe vtise domov.

Predsednik.

Južna Amerika

Buenos Aires. — Dasi je pri nas zadnje tedne nastopila huda vročina, ki bo omejila večje prireditve v dvoranah zaduhlih buenosaireskih ulic, se zaenkrat še nismo ustrašili ter spravili na naše odre par prav lepih igrice. Društvo »Tabor« je v svojih prostorih ponovilo znano igrice »Sreč in denar«. »Ljudski odere« je v imenu jugoslovanskih izseljencev priredil v pomoč žrtvam fašizma domačo zabavo z lepim sporedom, katere čisti dobiček je bil namenjen žrtvam fašizma. GDS v Villa Devoto je 6. decembra priredilo otroško veseligoje v treh dejanjih »Vražes. Isti dan je ponovilo Slovensko prosvetno društvo I. znano igrice »Reveček Andrejček«, ki

Heerlerheide. — Miklavžev večer je priredilo društvo sv. Barbare tukaj dne 6. decembra pri našem rojaku gostilničarju Zajcu za naše slovenske otroke. Obdarjenih je bilo 60 otrok. Pa tudi odraslih ni Miklavž čisto pozabil. — Navzoča sta bila tudi patra Hug. Prah ter Teotim in prijatelj Slovencev g. Wouters iz državnih rudnikov. To so bili naši mali veseli, ko so zagledali slovenskega Miklavža, ki jih je v lepem govoru pozdravil. Tudi g. Wouters je napravil govor in omenil besede našega konzula pri narodni proslavi, naj še naprej ostanejo zvesti geslu: Zvest katolik je tudi zmeraj zvest svojemu vladarju, ki je pa tudi najboljšje sredstvo proti sovražniku civilizacije in vere: komunizmu. — Tako je naš večer potekel v najlepšem redu in veselju, posebno pri otrokih, ki so bili veseli Miklavževih daril.

Heerlerheide. — Za častnega predsednika si je izvolilo društvo sv. Barbare v Heerlerheide g. Woutersa, uradnika direktije državnih rudnikov v Heerlenu. Dobri gospod je zelo naklonjen našim izseljencem in je tudi njegova velika zaslug, da smo Slovenci nastopili z našimi lepimi slovenskimi pesmimi že nekajkrat v holandskem radiu. Čestitamo!

Heerlerheide. — Vsem udeležencem na naši narodni proslavi najlepša hvala za udeležbo. Posebno se zahvaljujemo še našemu g. konzulu Dupontu iz Heerlena, kakor č. p. Teotimu in Hug. Prahju ter g. Woutersu, našim pevskim zborom društev sv. Barbare, fantom šramelkvinteta in vsem, ki so s svojim delovanjem pripomogli, da je naša narodna proslava tako lepo uspela. — Predsednik Zveze jugoslovanskih društev sv. Barbare v Holandiji.

Lutterade. — Narodni praznik in praznik sv. Barbare smo obhajali 6. decembra. Dopoldne smo se vsi udeležili sv. maše z zastavo našega društva. Popoldne pa smo se zbrali v društvenem domu, kjer je bila tudi Miklavževa obdaritev otrok in mater. Naslednjo nedeljo se je vršilo občno zborovanje, katerega se je udeležil zvezni predsednik g. Mihael Štrucelj. Po objavi celoletnega dela, ki so jo dali odborniki, je razvidno, da se je vsakemu članu izplačal znesek, ki ga je vplačal v preteklem letu, ostalo pa ostane v društveni blagajni, iz katere dobi vsak član v slučaju, da je odpušen, svoj delež. Iz vsega tega se vidi, kako odbor deluje. Naši odborniki bi se bili radi razbremenili in odstopili pri četrti točki dnevnega reda, pa članstvo ni dopustilo, ker je z odborom, ki deluje že štiri leta, zelo zadovoljno. Istotako ostane kolesarski odsek pod predsedstvom g. Martinec pri starem, kakor doslej. Živeli naši odborniki gg.: Kapelj, Martinec, Simončič, Jazbec in Košir.

Lutterade. — Jugoslovansko društvo sv. Barbare v Lutterade se najiskrenejše zahvaljuje kralj. izseljenskemu komisariatu v Düsseldorfu (Nemčija) za poslano sliko Nj. Vel. kralja Petra II.

Zahvala. Za jubilej 20 letnega zakonskega življenja mi je podarilo Društvo sv. Barbare v Lutterade rudarski simbol sreče in svetilko, za kar se najiskrenejše zahvaljujem. — Mihael Jazbec.

Zahvala. Za 10 letnico članstva mi je podarilo Jugoslovansko društvo sv. Barbare v Lutterade rudarski simbol in svetilko v dar, za kar se najiskrenejše zahvaljujem. — Franc Košir.

Vsem čitateljem »Rafaela« želimo vsi Slovenci iz Lutterade veselo in srečno Novo leto.

je bila lansko leto podana s tako lepim uspehom.

Dne 5. decembra zvečer so priredile naše organizacije, skupno trinajst slovenskih in jugoslovanskih društev in organizacij, prireditve v proslavo našega narodnega zedinjenja, ki so nastopili s 16 točkami. Proslava je lepo uspela. Izvzeti pa moramo skandalozni čin, ki je v sramoto onim, ki se štejejo med voditelje kulture ali nacionalnega dela, od strani emigrantov, ki pravijo, da so hrvatski, dasi smo prepričani, da pravi in resnični voditelji hrvaškega naroda niso imeli s temi plačanci fašističnega plačanca Pavličića nobene zveze ter se

brez dvoma zgražajo nad takim dejanjem, kar stori tudi vsak pošten človek. Večja skupina »hrvatskih domobrancev« je prispela na priridev z namenom, da izzovejo ali morda celo onemogočijo izvršitev proslave. Kakor je pač navada, so iz spoštovanja do gostoljubne argentinske zemlje zapeli argentinsko himno, kateri je sledila Jugoslovanska, katero so izbrali iz zivaci s tem, da so še, preden je zapel zbor prvo kitico, začeli peti neko svojo pesem. Razume se, da je takoj nastala zmešnjava in konec je bil ta, da so izzivače postavili na hladno.

Ker je bilo »separativistov« okoli dvajset, se razume, da je bil hrušč precej velik, preden se je stvar uredila in dvorana od nasilnih pevcev izpraznila. Posredovala je tudi policija ter jih par aretirala. Velika zmeda in strah s strani žensk in otrok, posebno onih, ki so imeli razne vloge, je stvar nekoliko zavlekla ter je med tem stopil na oder zastopnik Slovenskega prosvetnega društva I. ter imel kratek govor, v katerem je orisal življenje primorskih Slovencev

s približno temi besedami: Vi Jugoslavlani, ki imate svojo državo in njene zastopnike tako tukaj kot povsod, ki imate pravico in besedo, ste lahko zadovoljni in srečni v primeru z nami Primorci, ki nimamo domovine ter so nam odvzete vse pravice biti Slovenci ter zatirani in bičani ter nam, samo nam v tujini še ostaja samozavest, da smo del naroda, del slovenskega naroda. (Resnici na ljubo moram pripomniti, da je imel prav, ker vsa tukajšnja društva sestojijo po večini iz primorskih Slovencev.) Sledile so druge točke sporeda ter se je ob dveh proslava zaključila v lepem redu.

Četrto leto je nastopilo z našim novim šolskim letom v vzgajališču »Lipa« v Villa Maderos (Buenos Aires), katerega lastnik in vodja je Slovenec g. Benedikt Gomišček. V tem zavedu se vzgaja lepo število slovenskih gojencev. Ustanovitelju čestitamo!

Veliko romanje na božjo pot v Lujan (Lujan), oddaljeno 80 km od Buenos Airesa, se je vršilo v nedeljo 29. novembra, katerega se je

udeležilo okoli 400 Slovencev ter tudi toliko Hrvatov. Romanje so organizirali naši gospodje duhovniki, predvsem gg. Hladnik, Kastelic in Doktorič. Potovali so s posebnim vlakom.

Esenada. — Pred kratkim je imelo društvo »Kosovo« svoj letni občni zbor, na katerem so se obravnavala razna društvena vprašanja in se je izvršila volitev novega odbora. Predsednik društva je g. Peter Kebelič. V letu 1936. je omenjeno društvo pomagalo mnogim rojakom v vseh mogočih primerih. Med letom je društvo razdelilo brezplačno delavcem nad 3000 časopisov in knjig, katere je poslal izseljenski komitariat v Zagrebu. Od ustanovitve pa do zdaj je poslalo društvo raznim prosvetnim in humanitarnim društvom v domovini okoli 5000 dolarjev.

Društvena imovina znaša zdaj 5.336,23 argentinskih pesosov.

Poravnajte naročnino!

Največja in čisto naša domača zavarovalnica je

Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani

Poleg vseh vrst elementarnega zavarovanja vodi predvsem **življenjska zavarovanja** v najrazličnejših kombinacijah, kakor: za slučaj smrti, smrti in doživetja, za doto, za starostno preskrbo i. t. d.

V posebnem „KARITAS“ oddeiku goji pod izredno ugodnimi pogoji ljudska življenjska zavarovanja, za slučaj smrti, za starostno preskrbo in za doto.

Preden sklenete življenjsko zavarovanje, se obrnite po pojasnila in ponudbe na

Vzajemno zavarovalnico v Ljubljani, Miklošičeva c. 19 (v lastni palači).
Podružnice v Splitu, Sarajevu, Beogradu, Zagrebu in Celju; zastopstva v vseh kraljih Jugoslavije.

ZADRUŽNA TISKARNA

REG. ZADRUGA Z O. Z.

V LJUBLJANI

TYRŠEVA (DUNAJSKA) C. 17

Izvršuje lepo in po nizki ceni: reklamne letake, lepake, vabila za prosvetne gledališke odre in koncerte; vizitke, kuverte, tiskovine za urade, hranilnice, posojilnice, trgovine ter vsa v tiskarsko stroko spadajoča dela

TELEFON 30-67

Vse novice

iz domačih krajev izveste najprej in najbolj zanesljivo iz splošno razširjenega tednika

DOMOLJUBA

Izhaja vsako sredo in velja za vse kraje inozemstva polletno 30 Din

Naroča se v upravi **DOMOLJUBA** v Ljubljani

Prijatelj
izseljencev je

GLASNIK
presv. Srca Jezusovega

ki obiskuje vsak mesec v velikem številu naše izseljence širom po svetu. — Kjer ga še ne poznate, ga takoj naročite. Ne bo Vam žal! Stane doma 16 Din, za inozemstvo protivrednost 25 Din (v tuji valuti)

Vsak naročnik dobi brezplačno v dar koledar, lepe silke in mesečno prilogo Bengalski Misijonar

Pišite takoj na naslov: Uprava »GLASNIKA«, Ljubljana, Zrinjskega cesta 9 (Jugoslavija, Slovenija)